

Hallituksen kirjelmä Eduskunnalle Ahvenanmaan maakuntapäivien aloitteesta, joka sisältää ehdotuksen laiksi vaalilain muuttamisesta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 22 §:n 1 momentin nojalla lähetetään Eduskunnalle alkuperäisenä ja suomenkielisenä käännöksenä Ahvenanmaan maakuntapäiviltä oikeusministeriöön saapunut aloite, joka sisältää ehdotuksen laiksi vaalilain muuttamisesta.

Helsingissä 2 päivänä marraskuuta 2023

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Kunta- ja alueministeri *Anna-Kaisa Ikonen*

SUOMENNOS 25.10.2023

Hallitukselle

Ahvenanmaan maakuntapäiviltä

Ahvenanmaan edustus Euroopan parlamentissa

Yhteenvedo

Ahvenanmaan maakuntapäivät tekee aloitteen eduskunnalle Ahvenanmaan itsehallintolain (Ålands författningssamling 1991:71) 22 §:n mukaisesti. Aloitteen tavoitteena on vaalilain (714/1998) muuttaminen siten, että Ahvenanmaa muodostaisi oman vaalipiirin Euroopan parlamentin vaaleissa.

Perustelut ovat seuraavat:

- EU-jäsenyyden myötä suuri osa maakuntapäivien lainsäädäntövallasta siirtyi unionille, mutta Ahvenanmaalle ei hyvitetty sitä niin, että se olisi saanut suoran vaikutusvallan EU:n toimielimissä.
- Eduskunnan perustuslakivaliokunta onkin todennut, että Ahvenanmaalla on laillinen oikeus vaikuttaa EU:ssa, ja valtioneuvosto on 23.4.2009 antamassaan periaatepäätöksessä vahvistanut tarpeen hyvittää maakunnalle toimivallan siirtoa.
- Edustus Euroopan parlamentissa ei ole suhteellista. Suomen kaltaiset pienet maat hyötyvät alenevan suhteellisuuden periaatteesta, ja niiden edustus on lähes kaksinkertainen niiden väestömäärään suhteutettuna.
- Ahvenanmaan muuttamiselle vaalipiiriksi ei ole oikeudellisia tai muodollisia esteitä, vaan kysymys on täysin poliittinen.
- Suomen kaltaisen oikeusvaltion tulisi täyttää aiemmat lupauksensa Ahvenanmaan edustuksen kehittämisestä Euroopan parlamentissa.
- Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Euroopassa tarvitaan kipeästi hyviä esimerkkejä vähemmistöjen ja autonomisten alueiden saralta.
- Toiset jäsenvaltiot ovat jo varmistaneet oman paikkansa vastaaville alueille, kuten esimerkiksi Belgian saksankielisille alueille. Suomen edun mukaista olisi kohdella omaa itsehallintoaluettaan yhtä hyvin kuin muut jäsenvaltiot tekevät.

Tausta

EU:n perussopimusten mukaan Eurooppa-neuvosto tekee yksimielisesti Euroopan parlamentin aloitteesta ja sen hyväksynnän saatuaan päätöksen Euroopan parlamentin kokoonpanosta. Euroopan parlamentin paikkamäärä saa olla puhemiehen lisäksi enintään 750. Kansalaisten edustus on alenevasti suhteellinen siten, että vähimmäismäärä on kuusi jäsentä jäsenvaltiota kohden. Jäsenvaltio voi saada enintään 96 paikkaa.

Eurooppa-neuvoston kesäkuun 28 päivänä 2018 annetulla päätöksellä (EU) 2018/937 vahvistettua nykyistä Euroopan parlamentin paikkajakoa sovelletaan vain vaalikaudella 2019–2024. Näin ollen Euroopan parlamentin kokoonpanosta on tehtävä uusi päätös vaalikaudelle 2024–2029.

Euroopan parlamentin kokoonpanosta heinäkuun 26 päivänä 2023 annetussa Eurooppa-neuvoston päätösluonnoksessa jäsenvaltiot ovat päässeet periaatesopimukseen siitä, että Euroopan parlamentin paikkamäärää lisätään 15:llä siten, että 6.–9.6.2024 järjestettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa valitaan 720 jäsentä nykyisten 705 jäsenen sijaan. Osana ratkaisua myös Suomi saa lisäpaikan, eli 15 paikkaa nykyisten 14 paikan sijaan. Eurooppa-neuvosto on pyytänyt päätökselle Euroopan parlamentin hyväksyntää. Eurooppa-neuvosto tekee lopullisen päätöksen Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan.

Maakuntapäivien aloiteoikeus

Itsehallintolain 22 §:n mukaan maakuntapäivät voi tehdä aloitteita valtakunnan lainsäädäntövallan piiriin kuuluvissa asioissa. Ahvenanmaan itsehallintolakia koskevan hallituksen esityksen (HE 73/1990 vp) perusteluista ilmenee, että maakuntapäivillä on oikeus tehdä aloitteita valtakunnan lainsäädäntövallan piiriin kuuluvissa asioissa. Aloiteoikeus koskee maakunnan kannalta erityisen merkittäviä asioita, ja se antaa mahdollisuuden tehdä ehdotuksia alueellisesti rajoitetuksi valtakunnan lainsäädännöksi.

Edustusta koskeva oikeutettu vaatimus

Kun Ahvenanmaa yhdessä Suomen kanssa hyväksyi Suomen liittymisen Euroopan unioniin (EU), merkittävä osa Ahvenanmaan lainsäädäntövallasta siirtyi unionille. EU:n ja Ahvenanmaan toimivalta-alueet ovat pitkälti yhteneväiset, joten toimivallan siirto oli Ahvenanmaan osalta suhteellisesti suurempaa kuin se oli Suomen osalta. Suomea hyvitetiin niin, että se sai edustuksen EU:n toimielimissä, kun taas itsehallinto ohjattiin vaikuttamaan välillisesti Suomen kautta. Ahvenanmaalaisia ohjataan näin ollen nykyisin pyrkimään vaikuttamaan EU:n toimielimiin Suomen kautta monilla aloilla, joilla päätökset on aiemmin voitu tehdä Ahvenanmaalla.

Itsehallintoviranomaiset ovat Euroopan unioniin liittymisestä lähtien vaatineet, että Ahvenanmaalla tulisi olla oma edustus Euroopan parlamentissa. Ahvenanmaa on toistanut tämän vaatimuksen muun muassa maakuntapäivien käsitellessä Amsterdamin sopimusta, Nizzan sopimusta, perustuslakisopimusta sekä Lissabonin sopimusta.

Kuka edustaa Ahvenanmaan väestöä?

Poliittisen vallan jakaminen itsehallintolailla Suomen ja Ahvenanmaan välillä on johtanut siihen, että eduskunta ja hallitus eivät voi edustaa Ahvenanmaan väestöä itsehallintoon kuuluvissa asioissa. Tämä ilmenee suoraan itsehallintolain 3 §:n 1 momentista, jonka mukaan Ahvenanmaan väestöä edustaa itsehallinnon osalta Ahvenanmaan maakuntapäivät.

Ahvenanmaalla on lisäksi omat, muusta Suomesta erilliset poliittiset järjestöt. Muun Suomen puolueiden ja tällä puoluetoiminnalla valittujen edus-

tajien ei voida katsoa edustavan Ahvenanmaan kansaa kaikilla niillä konkreettisilla aloilla, joista Ahvenanmaa toimivaltansa mukaan päättää. Kysymys Ahvenanmaan edustuksesta Euroopan parlamentissa on siis pohjimmiltaan demokratiakysymys.

Suomen sitoumukset

Vaativuudesta on pidetty oikeutettuna myös valtakunnan taholta. Jo vuonna 1994 Suomen hallitus teki selväksi, että Ahvenanmaan edustus Euroopan parlamentissa on valtiosääntöoikeudellisesti perusteltua. Tämä on toistettu useaan otteeseen, muun muassa vuonna 2007, jolloin silloinen pääministeri Matti Vanhanen toi 21.–22.6. pidetyssä huippukokouksessa esille Ahvenanmaan erityisaseman.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on käsitellyt asiaa useaan otteeseen ja pitänyt toivomusta Ahvenanmaan parlamenttipaikasta täysin ymmärrettävänä Ahvenanmaan erityisaseman kannalta (PeVM 13/2006 vp) sekä tärkeänä sitä, että keskustelua Ahvenanmaan vaikuttamismahdollisuudesta Euroopan parlamentissa jatketaan myös kansallisella tasolla (PeVM 1/2004 vp). Hallitus on myös esityksessään HE 297/1994 vp myöntänyt, että maakunnan omaa suoraa edustusta Euroopan unionissa voidaan puoltaa Ahvenanmaan EU-aseman perusteella. Hallituksen esityksessä 351/1994 vp hallitus totesi, että neuvottelut Suomen 17. edustajanpaikasta, jonka täyttäisi Ahvenanmaan maakunnan edustaja, on aloitettava välittömästi.

Ahvenanmaalla EU:n legitimitettiinä on heikentänyt Ahvenanmaan vaikutusvallan puute. Sen vuoksi maakuntapäivien käsitellessä Lissabonin sopimusta esiintyikin suurta epäröintiä hyväksyä sopimus. Valtioneuvosto teki tämän seurauksena huhtikuussa 2009 periaatepäätöksen koskien Ahvenanmaan osallistumista ja vaikutusvaltaa EU-asioihin, minkä jälkeen maakuntapäivät hyväksyi viime hetkellä Lissabonin sopimuksen voimaantulon.

Periaatepäätöksessä valtioneuvosto vahvistaa tarpeen hyvittää maakuntaa EU-jäsenyyden myötä unionin toimialaan siirtyneestä toimivallasta. Siinä todetaan lisäksi, että Suomen hallituksen tavoitteena on auttaa kehittämään maakunnan vaikutusmahdollisuuksia Euroopan parlamentin työskentelyssä ja jatkaa Ahvenanmaan kansainvälisen erityisaseman ja itsehallinnollisen aseman korostamista tulevissa parlamenttipaikkojen jakamista koskevissa yhteisötason neuvotteluissa. Periaatepäätös on voimassa toistaiseksi.

Tätä on pidetty lupauksena muidenkin kuin Ahvenanmaan taholta. Professori ja akatemiaturkija Päivi Leino-Sandberg, joka jätti lausunnon eduskunnan perustuslakivaliokunnalle koskien E-kirjelmää 12.12.2017, kirjoittaa lausunnossaan (vapaasti käännetty), että tässä yhteydessä pitää huomioida, että hallituksen periaatepäätös sisältää hyvin selkeän sitoumuksen parantaa Ahvenanmaan mahdollisuuksia vaikuttaa EU:n päätöksentekoon mm. tilanteissa, joissa paikkoja jaetaan uudelleen.

Itsehallintojen edustus Euroopan parlamentissa

Komissio on tehnyt selväksi, että kysymys Ahvenanmaan edustuksesta Euroopan parlamentissa on Suomen sisäinen asia. Näin ollen on selvää, että ratkaisua ei voida löytää EU-tasolta.

Myös muut jäsenvaltiot ovat joutuneet huolehtimaan vähemmistöjensä eduista itse. Esimerkkinä voidaan mainita Belgia, joka on taannut saksankieliselle kansalliselle vähemmistölleen suoran edustuksen Euroopan parlamentissa, vaikka heidän väestömääränsä ei automaattisesti riitä yhteen paikkaan. Myös Tanska varmisti, että Grönlannilla oli suora edustus Euroopan parlamentissa niin kauan kuin se oli osa eurooppalaista yhteistyötä. Näin ollen on olemassa ennakkotapauksia, jotka osoittavat, että jäsenvaltion on täysin mahdollista taata Ahvenanmaan kaltaiselle alueelle oma suora edustuksensa Euroopan parlamentissa.

Suomen edun mukaista tulisi olla kohtelematta itsehallintoaluettaan muita jäsenvaltioita huonommin.

Poliittinen kysymys

Ahvenanmaan omalle vaalipiirille ei ole oikeudellisia esteitä. Tämän ovat vahvistaneet sekä valtioneuvoston kanslia että eduskunnan perustuslakivaliokunta. On siis täysin poliittinen päätös olla antamatta Ahvenanmaalle Euroopan parlamentissa paikkaa, johon Ahvenanmaalla on oikeus, ja tämän korjaamiseksi tarvitaan vain poliittinen päätös.

Alenevan suhteellisuuden periaate

EU:ssa sovelletaan niin sanottua alenevan suhteellisuuden periaatetta, jonka mukaan väestömäärältään pienet maat saavat suhteessa väestöönsä enemmän edustajia kuin suuret maat saavat.

Tämä periaate hyödyttää Suomea, ja Suomi on vastustanut ehdotuksia suoraa suhteellisuutta lähestyvistä järjestelmästä, kuten valtioiden rajat ylittävien vaaliluetteloiden järjestelmää.

Seuraavissa Euroopan parlamentin vaaleissa Saksalla on 96 paikkaa (866 701 kansalaista paikkaa kohden) ja Suomella 15 paikkaa (369 416 kansalaista paikkaa kohden). Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Maltalla on 6 paikkaa (86 829 kansalaista paikkaa kohden). Suorassa suhteellisessa järjestelmässä Suomella olisi seuraavissa vaaleissa sen sijaan 8,87 paikkaa eli hieman yli puolet nykyistä vähemmän, kun taas Saksalla olisi 133,12 ja Maltalla 0,83 paikkaa.

Demokraattisista syistä alenevan suhteellisuuden periaatetta olisi sovellettava myös Ahvenanmaan osalta.

Puuttuvat vaikutusmahdollisuudet

Nykyinen järjestelmä antaa Ahvenanmaalle mahdollisuuden vaikuttaa Suomen kantojen muodostamiseen EU-säädösten valmistelussa. Tämä järjestelmä ei ole kielellisistä syistä sekä useimmiten lyhyistä valmisteluajoista johtuen koskaan toiminut hyvin, mikä on todettu myös valtakunnan taholta. Esimerkiksi eduskunnan suuren valiokunnan mietinnössä 2/2003 vp korostetaan, että on hyvä pyrkiä löytämään tapoja kytkeä Ahvenanmaan viranomaiset mukaan EU-asioiden käsittelyyn jo varhaisessa vaiheessa.

Ahvenanmaalla koetaan nykyisin kielellisten ongelmien lisääntyvän, koska ruotsin kielen taito ministeriöissä vähenee. Ahvenanmaalla ei ole mahdollisuuksia osallistua ainoastaan suomen kielellä tapahtuvaan valmisteluun. Tämä kehitys johtaa siihen, että Ahvenanmaa menettää yhä enemmän vaikutusmahdollisuuksiaan. Komission uudet sanktiomahdollisuudet korostavat sitä, miten tärkeää on, että Ahvenanmaalla on mahdollisuus vaikuttaa ajoissa EU-päätöksiin.

Nykyinen järjestelmä on puutteellinen myös siksi, että on olemassa muodollinen järjestelmä, jossa otetaan huomioon Ahvenanmaan kanta neuvostoon mutta ei parlamenttiin, vaikka parlamentti on Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen osallistunut lainsäädäntöprosessiin samoin perustein kuin neuvosto tiettyjä politiikan aloja lukuun ottamatta. Tämä on merkillistä ja epätydyttävää.

Tuleva itsehallintolain muutos

Suomen ja Ahvenanmaan välisistä periaatteellisesti tärkeistä asioista säädetään Ahvenanmaan itsehallintolaissa. Tämän vuoksi olisi ollut toivottavaa muuttaa itsehallintolakia, jossa jo säädetään, että Ahvenanmaa muodostaa

oman vaalipiirinsä Suomen eduskuntavaaleissa. Koska asia on kuitenkin kiireellinen, ehdotetaan tässä vaiheessa muutettavaksi vaalilakia. Vastaavat säännökset tulisi kuitenkin pitkällä aikavälillä sisällyttää itsehallintolakiin.

Suomen eduskunta on hyväksynyt itsehallintolain samassa järjestyksessä kuin perustuslaki tulee hyväksyä. On huomattava, että voimassa oleva vaalilaki on ristiriidassa itsehallintolain kanssa. Itsehallintolain 68 §:n mukaan maakunta muodostaa oman vaalipiirinsä tasavallan presidentin vaalissa, kun taas vaalilain 7 §:n mukaan presidentinvaalissa maa on yhtenä vaalipiirinä. Itsehallintolakia tulisi jatkossa muuttaa myös tältä osin, koska toisin kuin valitsijamiesten vaalien aikana, ei enää voida pitää tarkoituksenmukaisena, että Ahvenanmaa on presidentinvaalissa omana vaalipiirinään.

Etua Suomelle demokratian saralla

Euroopan parlamentin paikkojen uudelleenjako, joka antaa Suomelle nyt lisäpaikan Euroopan parlamentissa, luo Suomelle mahdollisuuden lunastaa aiemmin antamansa lupaukset.

Suomen kannalta olisi demokraattista ja eduksi huolehtia kunniallisesti ja johdonmukaisesti itsehallintoalueensa oikeuksista. Se vahvistaisi Suomen oikeusvaltioasemaa ja antaisi todennäköisesti sekä Suomelle että Ahvenanmaalle suurta myönteistä huomiota aikana, jolloin EU:ssa on tarvetta hyville esimerkeille itsehallintoalueiden hallinnasta.

Asian valmistelu

Asiaa on valmistellut maakuntapäivien itsehallintopoliittinen lautakunta.

Edellä esitetyn perusteella puheenjohtajakokous ehdottaa

että maakuntapäivät pyytää eduskunnalta Ahvenanmaan itsehallintolain 22 §:n mukaisesti, että eduskunta hyväksyisi seuraavan lain:

L A K I

vaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaalilain (714/1998) 7 §:n 1 momentti, 22 §, 31 §:n 1 momentti, 44 §:n 5 momentti, 165 §:n 3 momentti, 167 §, 169 §:n 1 ja 3 momentti, 176, 177 ja 182 §, sellaisina kuin niistä ovat 22 ja 31 § 1 momentti laissa 649/2021, 44 §:n 5 momentti laissa 247/2002, 176 ja 177 § laissa 1132/2019 sekä

lisätään lakiin uusi 166 a ja 178 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

7 §

Vaalipiirit muissa vaaleissa

Presidentinvaalissa maa on yhtenä vaalipiirinä. Europarlamenttivaaleissa maa on jaettu kahteen vaalipiiriin siten, että Ahvenanmaan maakunta on yhtenä vaalipiirinä ja muu maa toisena vaalipiirinä, jolloin Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri on sama kuin eduskuntavaaleissa. Näiden vaalien tekniiksessä toimittamisessa noudatetaan eduskuntavaalien vaalipiirijakoa sen mukaan kuin jäljempänä säädetään.

-----

3 luku Äänioikeusrekisteri

22 §

Tiedottaminen Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalaisille

Digi- ja väestötietoviraston on hyvissä ajoin ennen aluevaaleja, kuntavaaleja ja europarlamenttivaaleja mahdollisuuksien mukaan toimitettava kaikille äänioikeuden edellytykset täyttävälle Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalaisille sopivalla tavalla tieto siitä, että heillä väestötietojärjestelmän tietojen mukaan tulee olemaan vaaleissa äänioikeus ja vaalikelpoisuus, sekä tieto menettelystä, joka on tarpeen äänioikeuden käyttämiseksi ja vaalikelpoisuuden toteuttamiseksi. Euroopan parlamentin vaaleissa on tiedotettava myös vaalipiiristä.

4 luku Ehdokasasettelun viranomaistehtävät

31 §

Ehdokashakemukset käsittelevä viranomainen

Ehdokashakemukset käsittelee:

- 1) eduskuntavaaleissa vaalipiirilautakunta;
- 2) presidentinvaalissa Helsingin vaalipiirilautakunta;
- 3) europarlamenttivaaleissa Helsingin vaalipiirilautakunta ja Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunta;
- 4) kuntavaaleissa kunnan keskusvaalilautakunta.

44 §

Ehdokaslistojen yhdistelmän ja presidentinvaalin ehdokasluettelon jakelu ja tiedoksisaattaminen

Helsingin vaalipiirilautakunta huolehtii presidentinvaalin ehdokasluettelon jakelusta ja Helsingin ja Ahvenanmaan vaalipiirilautakunnat europarlamenttivaalien ehdokaslistojen yhdistelmien jakelusta noudattaen soveltuvin osin, mitä 1 momentissa säädetään eduskuntavaalien ehdokaslistojen yhdistelmän jakelusta. Jos presidentinvaalin toisen vaalin ehdokasluetteloa ei voida toimittaa ennakoäänestyspaikkaan ennen toisen vaalin ennakoäänestyksen alkamista, vaalitoimitsijan ja vaalitoimikunnan on huolehdittava siitä, että ehdokasluettelon tiedot ovat ennakoäänestyksen alkaessa ennakoäänestyspaikassa esillä oikeusministeriön määräämällä tavalla.

12 luku Europarlamenttivaalit

165 §

Oikeus asettaa ehdokkaita

Asetetut ehdokkaat ovat ehdokkaina koko maassa paitsi europarlamenttivaaleissa, joissa Ahvenanmaan maakunta on yhtenä vaalipiirinä.

166 a §

Ehdokkaiden asettaminen ja enimmäismäärä Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä

Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä on valitsijayhdistyksellä, jonka vähintään vaalipiirin 30 äänioikeutettua on europarlamenttivaaleja varten perustanut, oikeus asettaa ehdokas Euroopan parlamenttiin. Kahdella tai useammalla valitsijayhdistyksellä on oikeus muodostaa yhteislista. Yhteislistan ehdokkaita saa olla enintään neljä.

Muutoin on Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä valitsijayhdistyksen perustamisesta, valitsijayhdistyksen ehdokashakemuksesta, yhteislistan muodostamisesta ja ilmoituksen antamisesta yhteislistasta soveltuvin osin voimassa, mitä niistä tässä laissa säädetään. Helsingin vaalipiirilautakunnalle muun maan osalta kuuluvat ehdokasasetteluun liittyvät viranomaistehdävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunta.

167 §

Kielto olla ehdokkaana useammalla listalla

Samoissa europarlamenttivaaleissa kukaan ei saa olla ehdokkaana useammassa kuin yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Sama henkilö saadaan samoissa vaaleissa asettaa vain yhden puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi ja vain yhdessä vaalipiirissä.

169 §

Valitsijayhdistyksen perustaminen

Valitsijayhdistyksen perustamiseen ehdokkaan asettamiseksi europarlamenttivaaleja varten tarvitaan vähintään 2 000 äänioikeutettua. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirin osalta sovelletaan, mitä 166 a §:ssä säädetään.

Äänioikeutettu voi olla jäsenenä vain yhdessä valitsijayhdistyksessä. Jos hän on jäsenenä kahdessa tai useammassa valitsijayhdistyksessä, vaalipiirilautakunnan on poistettava hänen nimensä kaikista perustamisasiakirjoista.

176 §

Ilmoitus kaksoisehdokkuudesta

Jos Väestörekisterikeskus on saanut Euroopan unionin muun jäsenvaltion viranomaiselta ilmoituksen, että Suomessa vaalikelpoinen henkilö on asetettu kyseisessä valtiossa ehdokkaaksi samoissa vaaleissa, sen on viipymättä annettava ilmoitus tiedoksi henkilön vaalipiirin mukaan Helsingin vaalipiirilautakunnalle ja Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunnalle.

177 §

Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalaisen vaalikelpoisuuden tarkistaminen

Vaalipiirilautakunnan on viipymättä ilmoitettava Väestörekisterikeskukselle Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalaista koskevasta ehdokashakemuksesta. Väestörekisterikeskuksen on viipymättä lähetettävä vaalikelpoisuuden tarkistamista varten tarpeelliset tiedot hakemuksesta tällaisen ehdokkaan kotivaltion asianomaiselle viranomaiselle.

178 a §

Vaalien tuloksen laskenta ja vahvistaminen Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä

Poiketen siitä, mitä 178 §:ssä säädetään, Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunnan ei tarvitse ilmoittaa Helsingin vaalipiirilautakunnalle maakunnan ehdokkaiden vahvistettuja äänimääriä eikä maakunnassa kyseisissä vaaleissa annettujen äänten määrää.

Vaalituloksesta annettavaa kuulutusta lukuun ottamatta Helsingin vaalipiirilautakunnan 179 §:ssä sekä 181 ja 182 §:ssä tarkoitetut tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunta. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunnan on kuitenkin ilmoitettava vaalien tulos Helsingin vaalipiirilautakunnalle, joka antaa tuloksesta Suomen säädöskokoelmassa julkaistavan kuulutuksen.

Jos Euroopan parlamentin jäsenen paikka tulee avoimeksi Ahvenanmaan maakunnassa eikä varajäsentä ole, on vaalipiirissä viipymättä toimitettava uudet europarlamenttivaalit. Vaalien ajankohdasta päättää ja ilmoittaa oikeusministeriö. Ennakkoäänestys tapahtuu vain Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä.

182 §

Euroopan parlamentin jäsenen valtakirjan kaava

Vahvistettuaan vaalien tuloksen vaalipiirilautakuntien on viipymättä laadittava ja kullekin valitulle toimitettava valtakirja, joka kuuluu seuraavasti:

"Europarlamenttivaaleissa, jotka toimitettiin . . . päivänä . . . kuuta . . . , on . . . asuva – – valittu olemaan Euroopan parlamentin jäsenenä parlamentin seuraavan kokouksen alusta lukien, kunnes seuraavien europarlamenttivaalien jälkeinen ensimmäinen parlamentin kokous alkaa.

Tämä todistus on parlamentin jäsenen valtakirjana."

Paikka ja aika.

Jos jäsenen paikka on joutunut avoimeksi, vaalipiirilautakunnat antavat valtakirjan sille, joka tulee hänen tilalleen. Tässä tapauksessa valtakirja kuuluu seuraavasti:

"Koska sen jälkeen, kun – – on valittu . . . päivänä . . . kuuta . . . Suomessa toimitetuissa europarlamenttivaaleissa olemaan Euroopan parlamentin jäsenenä, jäsenen paikka on hänen jälkeensä tullut avoimeksi, tulee vaalilain mukaan . . . asuva – – hänen sijaansa Euroopan parlamentin jäseneksi.

Tämä todistus on Euroopan parlamentin jäsenen valtakirjana."

Paikka ja aika.

Tämä laki tulee voimaan . . . päivänä . . . kuuta . . . , ja sitä sovelletaan vuoden 2024 Euroopan parlamentin vaaleista alkaen.

Maarianhaminassa 25 päivänä syyskuuta 2023

Bert Hägglom
puhemies

Katrin Sjögren
varapuhemies

Roger Nordlund
varapuhemies